

การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน

โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา

Educational Management for Enhancing Good Citizenship of Students of Schools under Jurisdiction of Nakhon Ratchasima City Municipality

พนารัตน์ วิทย์อนันต์¹, กฤษดา วัฒนศักดิ์², วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมาและเพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94 (อ้างอิงใน วาโร เฟ็งส์วีสต์, 2551 : 260) ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาการเคารพสิทธิผู้อื่น ด้านการพัฒนาการเคารพความแตกต่าง ด้านการสร้างอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการพัฒนาการเคารพหลักความเสมอภาค ด้านการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมและด้านการพัฒนาการเคารพกติกา เคารพกฎหมาย

2. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ที่มีสภาพทั่วไปต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การจัดการศึกษา ,ความเป็นพลเมืองดี

¹ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² (รศ.(พิเศษ) ดร.) อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

³ (ดร.) อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

The research purposes were to study the educational management for enhancing good citizenship of students of schools under jurisdiction of Nakhon ratchasima city Municipality, and to compare the educational management for enhancing good citizenship of students of schools under jurisdiction of Nakhon ratchasima city Municipality, Classified by position, school size, and teaching experience. The research sample was the school administrators and teachers of 6 schools under jurisdiction of Nakhon ratchasima city Municipality, academic year 2019. The sample size was 146 personnel, determined by Kerjcie and Morgan table. The data collection instrument was the 5 - level estimate rating scale questionnaire with reliability 0.94.(Cited in Varopeng Sawat, 2008: 260) and Index of Item -Objective Congruence (IOC) between 0.80 - 1.00. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, t- test, and F-test.

The research refindings were :

1. The educational management for enhancing good citizenship of students of schools under jurisdiction of Nakhon Ratchasima City Municipality, Overview and each aspects were at the highest level. When mean descending were In the developing respect for the rights of others aspect, the developing respect for differences aspect, the creation of freedom and independence aspect, the developing respect for the principle aspects, the social responsibility development aspect, and the development of respect for rules and respect for law, respectively.

2. The educational management for enhancing good citizenship of students of schools under jurisdiction of Nakhon Ratchasima City Municipality, When different general status did not different.

Keywords: Educational Management , Good citizenship

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การจัดการศึกษาเพื่อสร้างพลเมืองดีสามารถปลูกฝังผ่านการศึกษาได้ใน 2 รูปแบบ ประการแรก แบบทางการ หรือที่เรียกว่าการศึกษาในระบบ และประการที่สอง การศึกษานอกระบบ ผ่านการเรียนรู้จากกระบวนการทางการเมือง สังคม ครอบครัว รวมถึงสื่อมวลชน อย่างไรก็ตาม หากเราจะกล่าวถึงจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดีที่รัฐสามารถควบคุม วางแผน กำหนด รูปแบบ เราคงจะต้องเริ่มพิจารณาจากการศึกษาในระบบโรงเรียนตามหลักสูตรและการกำกับดูแล ของกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากเยาวชนทุกคนในประเทศไทยจะต้องเข้ารับการศึกษตามที่กฎหมาย กำหนด ดังนั้น การศึกษาในระบบจึงมีบทบาทโดยตรงในฐานะที่เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาเยาวชน เพื่อให้เป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาพสำหรับสังคมประชาธิปไตย ซึ่งการศึกษาในระบบยังหมายถึงรวมถึงการจัดกิจกรรมการศึกษาภายในโรงเรียนทั้งหมดไม่ว่าจะเป็น กระบวนการเรียนการสอน แบบเรียน ครู ตลอดจนกิจกรรมนักเรียน และวัฒนธรรมของสถานศึกษาการศึกษาแบบทางการภายใต้ระบบโรงเรียนที่รัฐเป็นผู้กำหนดขึ้น มีเจตนาารมณ์เพื่อพัฒนาพลเมืองดีและปลูกฝังวัฒนธรรมทางการเมืองของประเทศ โดยถือว่า การศึกษาเป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้เพื่อมุ่งหวังให้ประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่มีคุณค่าอันพึงประสงค์ต่อสังคมการศึกษาจึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง

ของสังคมและรัฐ รวมถึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของผู้ปกครองใช้ในการพัฒนาประชากร ในประเทศไทยนั้น หน้าที่ในการจัดการศึกษาถูกกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐ

ดังนั้น สถานศึกษาทั้งปวงจึงต้องอยู่ภายใต้ การควบคุม ดูแลของรัฐ ตามบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 54 ที่ว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการ กำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษา การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560) นอกจากนี้ การจัดการศึกษาของรัฐ ยังถูก ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมือง เป็นกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรอบรู้ในวิทยาการต่างๆ และเป็นกระบวนการพัฒนาคน ให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีความตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพ มีระเบียบวินัย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และเข้าใจต่อบทบาทของตนเองในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศ เพื่อให้ผู้ที่ผ่านการศึกษานำความรู้ที่ไปประยุกต์ใช้พัฒนาตนเอง พัฒนาสังคมและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญยิ่งขึ้น ปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ อาจกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างความเป็นพลเมืองและเป็นกลไกสำคัญในการเตรียมพลเมืองให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพในอนาคต ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิดและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองเพื่อที่จะช่วยกันสร้างคนไทยให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ และเป็นพลเมืองที่ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติต่อไป (สุทธิรักษ์ โรจนหัสติน, เรขา ชูสุวรรณ, และ เอกรินทร์ สังข์ทอง, 2560)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน พร้อมทั้งสามารถนำไปพัฒนานักเรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา จำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน

สมมติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อ มีการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 โรงเรียน รวม 234 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 6 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด , 2553 : 103) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 146 คน แล้วจึงสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling).

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกัน โดยมีขอบเขตในการศึกษาตามแนวทาง สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553-2561: 14-15) พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย 6 ประการ ได้แก่

- 1) การสร้างอิสรภาพและพึ่งตนเองได้
- 2) การพัฒนาการเคารพสิทธิผู้อื่น
- 3) การพัฒนาการเคารพความแตกต่าง
- 4) การพัฒนาการเคารพหลักความเสมอภาค
- 5) การพัฒนาการเคารพกติกา เคารพกฎหมาย
- 6) การพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ขอบเขตด้านตัวแปรอิสระ

1. ตำแหน่ง
 - 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ครู
2. ขนาดของโรงเรียน
 - 2.1 โรงเรียนขนาดกลาง
 - 2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่

3. ประสบการณ์ในการสอน

- 3.1 น้อยกว่า 10 ปี
- 3.2 10 – 20 ปี
- 3.3 มากกว่า 20 ปี

3.2 ขอบเขตด้านตัวแปรตาม

การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา โดยมีขอบเขตในการศึกษาตามแนวทาง สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553-2561: 14-15) พลเมืองดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอบหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครราชสีมา
2. ขอบหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครราชสีมา ถึงครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครราชสีมา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงสถานศึกษาด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผล ตามขั้นตอนของการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
 - 2.1 การทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples)
 - 2.2 การทดสอบค่าเอฟ (F-test) (One-Way Analysis of Variance:ANOVA) และทดสอบความแตกต่างค่าแบบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe' s Method

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของ นักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา รายด้านและโดยภาพรวมทุกด้าน ดังนี้

1.1 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดโดยเรียงลำดับ ดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาการเคารพสิทธิผู้อื่น ด้านการพัฒนาการเคารพความแตกต่าง ด้านการสร้างอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการพัฒนาการเคารพหลักความเสมอภาค ด้านการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมและด้านการพัฒนาการเคารพกติกา เคารพกฎหมาย

1.2 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา ด้านการสร้างอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการมีอิสระในการใช้ชีวิตของตนเองพึ่งพาตนเองมากกว่าพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ รองลงมา คือ ข้อ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการทำกิจกรรมใดๆ คำนึงถึงเหตุผลและไม่ทำให้ผู้อื่นได้รับ ผลกระทบหรือ ได้รับความเดือดร้อนและปฏิเสธการใช้เส้นสาย หรือระบบอุปถัมภ์และข้อ 10 ส่งเสริมให้ผู้เรียนการศึกษาหาความรู้ การช่วยเหลือครอบครัวเท่าที่จะทำได้ ส่วนข้อที่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 2 การจัดการศึกษาให้นักเรียนมีอิสรภาพ ไม่อยู่ใต้การครอบงำหรือความอุปถัมภ์ของใคร

1.3 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา ด้านการพัฒนาการเคารพสิทธิผู้อื่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 1 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจบทบาทและเคารพ สิทธิตนเองและผู้อื่น รองลงมา คือ ข้อ 8 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการเคารพ ระเบียบของสังคมและข้อ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างการยอมรับและปฏิบัติตามมติของคนส่วนใหญ่ หรือเสียงข้างมากในสังคม ส่วนข้อที่อยู่ใน ลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 2 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างรักษาสีทิวทัศน์ของธรรมชาติของตนเอง

1.4 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา ด้านการพัฒนาการเคารพความแตกต่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 การเสริมสร้างให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่าง รองลงมา คือ ข้อ 7 การเสริมสร้างให้นักเรียนต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก และข้อ 3 การเสริมสร้างให้นักเรียนรักษาความสัมพันธ์ที่ดีและสามารถสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่มที่ช่วยให้เกิดผลดีกับงาน ส่วนข้อที่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 8 การเสริมสร้างให้นักเรียนเห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและรักษาสาธารณสมบัติ

1.5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา ด้านการพัฒนาการเคารพหลักความเสมอภาค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 2 การจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเคารพศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ของผู้อื่น รองลงมา คือ ข้อ 3 การจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนยอมรับคำแนะนำ ข้อเสนอแนะ คำวิพากษ์วิจารณ์ได้ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข และข้อ 7 การจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนเคารพในศักดิ์ศรีศรีความเป็นมนุษย์ รู้จักรักษาสีทิว ทัศน์ของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น ส่วนข้อที่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 10 การจัดการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีอิสรภาพ และความเสมอภาคการยอมรับในเกียรติภูมิของแต่ละคน

1.6 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา ด้านการพัฒนาการเคารพกติกา เคารพกฎหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ข้อ 8 การเสริมสร้างให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต ประพฤติตนอยู่ใน หลักศีลธรรมและเป็นพลเมืองที่ดี รองลงมา คือ ข้อ 6 การเสริมสร้างให้เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมือง อย่างมีวิจรรย์ญาณและข้อ 10 การเสริมสร้างให้นักเรียนต้องเคารพกฎหมาย ส่วนข้อที่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 4 การเสริมสร้างให้มีความซื่อสัตย์สุจริต

1.7 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร นครราชสีมา ด้านการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือข้อ 1 การเสริมสร้างให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนร่วม

รองลงมา คือ ข้อ 3 การเสริมสร้างให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและอุปนิสัย การบริโภคให้เอื้อต่อ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและข้อ 4 การเสริมสร้างให้นักเรียนจัดระเบียบชีวิตของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับฐานะ ส่วนข้อที่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ข้อ 2 การเสริมสร้างให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติหน้าที่ของตนใช้สิทธิภายในขอบเขตของกฎหมาย

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ที่มีขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ด้านการพัฒนาการเคารพสิทธิผู้อื่น ด้านการพัฒนาการเคารพความแตกต่าง ด้านการสร้างอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการพัฒนาการเคารพหลักความเสมอภาค ด้านการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมและด้านการพัฒนาการเคารพกติกา เคารพกฎหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีการสนับสนุน ส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกภาคส่วน เพื่อให้มีการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ปภัสสร ไพบุลย์ฐิติพรชัย (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนโรงเรียนพณิชยการแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนระดับชั้น ปวช.ปีที่ 1-3 มีความเป็นพลเมืองดีในระดับสูง ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน อันได้แก่ เพศ สาขาที่ศึกษา และผลการเรียนที่แตกต่างกัน มีความเป็นพลเมืองดีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ปัจจัยสนับสนุนด้านความเชื่อมั่นในตนเองและการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ จุฑามาศ ช่อคง (2556) ที่ได้ดำเนินการสร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลการวิจัยสรุปว่า แบบวัดที่ สร้างขึ้นประกอบด้วยคำถาม 92 ข้อ มุ่งวัดความเป็นพลเมืองดี 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ สุจริต 3) มีวินัย เคารพกฎหมายและกติกาสังคม 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่น รับผิดชอบต่อการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ 9) มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ 10) เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองการปกครอง

2. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูบุคลากร เป็นผู้ใฝ่หาความรู้และแสวงหาวิธีใหม่ ๆ เพื่อให้ นักเรียนเป็นพลเมืองดีพร้อมทั้งตอบสนองตามนโยบายของสำนักงานเทศบาลที่ส่งเสริม สนับสนุน ซึ่งเข้าใจถึงปัญหา และสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัย รสสุคนธ์ มกรมณี (2556) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมความเป็นพลเมืองของเยาวชนในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนมีพฤติกรรมความเป็นพลเมืองปรากฏเป็น บางครั้ง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ เคารพความแตกต่าง เคารพกฎกติกา-เคารพกฎหมาย เคารพสิทธิผู้อื่น รับผิดชอบต่อสังคม เคารพหลักความเสมอภาค มีอิสรภาพ-พึ่งตนเองได้โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับ วันชนะ วุฒิวัย (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสระประทุม จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเลือกศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประจำปีการศึกษา 2556 - 2557 จำนวน 48 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

โดยอันดับแรก คือ การตรงต่อเวลา การมีวินัยจรรยาบรรณรักษาความสะอาดร่างกาย บ้านเรือนและชุมชน การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสังคมและอันดับสุดท้ายคือ มีวิถีประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน ควรส่งเสริมและพัฒนาตนให้สูงขึ้น โดยเฉพาะด้านการพัฒนาการเคารพสิทธิผู้อื่น เพราะเป็นสิ่งพื้นฐานต่อการพัฒนาในส่วนอื่นๆ
2. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน มีการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน แต่ด้านการพัฒนาการเคารพกติกา เคารพกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน เช่น การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกถึงการเคารพกติกา เคารพกฎหมาย การกล่าวคำยกย่อง ชมเชย ในความสามารถของผู้เรียนเมื่อปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จ การช่วยให้นักเรียนมองปัญหาในหลายๆแง่มุมและการส่งเสริมให้นักเรียนให้ระบупัญญาโดยการใช้เหตุผลและหลักฐานมากกว่าความคิดเห็นส่วนตัว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดีของนักเรียน เช่น ด้านพฤติกรรม การสื่อสารหรือการรับรู้ข่าวสาร
2. ควรวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองดีของนักเรียนในตัวอำเภอและต่างอำเภอ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประภัสสร ไพบูลย์จิตพิรัชย์. (2553). “การศึกษาความเป็นพลเมืองที่ดีของนักเรียนพลศึกษาบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี.” การค้นคว้าอิสระปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

รสสุคนธ์ มกรมณี. (2556). **เรื่องนำวิจัย : การออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. บทความเผยแพร่เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี 2557 ของคุรุสภา.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542,19 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 หน้า 1-23.

Jenning, C.K.N. (2003). The effect of the total dissolved salts in water on the biology of the freshwater snail *Biomphalaria pfeifferi*. *Wet Bydrae P.U.C.H.O. Reeks B. Natuurwet*, 50(10), 26.

Robinson, S. G. (2015). “Teacher Job Satisfaction and Levels of Clinical Supervision in Elementary Schools,” **Dissertation Abstracts International**. 61-06(A).

Tan, P.C. (2017). Implications of changing family structures on old-age support in Asia. Paper presented at The Forth Asian and Pacific Population Conference, **Asian Population studies** Series No.123, United Nations, New York.

Westheimer, J., Kahne, J. (2004). **What kind of Citizen? The Politics of Educating for Democracy**. American Educational Research Journal, 41 (2), 237-269.